

ELS AJUTS (= "HELP's") DELS PROGRAMES INFORMÀTICS

Carles UDINA i COBO

2007-04-19

AJUTS, ¿QUÈ SÓN? ¿QUINES CARACTERÍSTIQUES TENEN?

A part de l'arcaic i inevitable "Índex" alfabètic, un dels invents dels programes informàtics dels 80' va ser els "Menús desplegables". És a dir, uns arbrets, uns petits arbres de conceptes. Es podria fer una enquesta per a saber l'opinió dels usuaris: ¿quin és més inútil dels dos? La resposta podria ser: ¡els dos!

Per a començar, si els menús estan en anglès, segur que pocs saben prou anglès per a dominar les múltiples accepcions, sinonímies, abusos del llenguatge (que en l'àmbit informàtic encara són més prolífics), ... Si estan traduïts, poques vegades estan ben traduïts. I si no estan mal traduïts, segur que l'opció del traductor no ens semblarà la millor (allò de la regla de MURPHY: la torrada sempre cau de la banda de la mantega).

A més a més, en el que és comú en molts programes, cada fabricant i cada programa té el seu esquema, diferent i contradictori amb els dels altres. Pitjor, quan ens hem acostumat a un menú, llavors ve un canvi de versió, en el que per a justificar el cost complementari, es canvien els menús argumentant que es milloren.

¿QUIN ÉS EL PROBLEMA?

Però tot això anterior és el menys important, és secundari. Així doncs ¿on és el problema?

Doncs això mateix, que tenim un problema, que no sabem com fer una cosa. I la manera de fer una cosa no és qualsevol cosa, ¡és una cosa molt complexa!

El problema està en que un problema no es pot representar:

- ni amb un concepte sensitiu (el nivell 1, el que comencen a assolir els nens als 2 anys, veure [\[.212\]](#) de "El kerigma del pensament");
- ni amb un concepte compost (el nivell 2, el que apareix un cop ben assolit l'anterior, veure [\[.215\]](#) a [\[.218\]](#) de "El kerigma del pensament");
- ni tan sols amb les relacions pròpies dels coneixements (veure [\[.31\]](#) de ...)

sinó que, com s'ha dit, amb una manera de fer, amb un procediment, amb un mètode. Això ja és el nivell 4, que assoleix un jove a partir dels 10 anys, i no sempre ni tothom (veure [\[.32\]](#) de ...).

I, cal insistir, front això, els menús d'ajuts estan fets amb conceptes. Aquest és el problema. És clar que així no podran funcionar mai. Els ajuts actuals pels adults encara estan en el nivell evolutiu d'un nen de tres o quatre anys.

De moment ja sabem quin és el problema. És molt, perquè difícilment el lector haurà llegit que el problema és aquest. I sense saber quin és un problema és inútil intentar resoldre-ho. Per això no està resolt el problema dels "Ajuts" dels programes. No hi ha ajuts a problemes. A l'inrevés, hi ha un altra problema: que no se sap com resoldre el problema.

¿COM S'HA DE RESOLDRE EL PROBLEMA DELS AJUTS DELS PROGRAMES INFORMÀTICS?

¿Ens pot servir analitzar com s'ha resolt en altres casos similars? Doncs sí. Veiem el cas de les "Bases de dades" que gestionen els "Bancs de dades", perquè n'és un bon exemple:

- primer no havien bases de dades, ara se'ls diu bases de dades "planes". Eren textos, llistes alfabètiques (com els identificadors del nivell 0, que els podem endreçar com millor ens sembli perquè no tenen cap ordre inherent/ intrínsec, veure [\[.210\]](#) de ...);
- després, les primeres bases de dades van ser jeràrquiques, és a dir, ¡com l'arbre dels conceptes!;
- després van aparèixer les bases de dades jeràrquiques en xarxa, és a dir, un discret pas previ cap a les posteriors bases de dades relacionals ¡com els coneixements!, com l' "ús de raó" dels nens, als sis anys;
- més recentment, algunes eines molt sofisticades, com els "DataWarehouse" o la "Business intelligence", van afegir un "Metadades" (veure [\[.207\]](#) i [\[.322\]](#) de ...), que a la vegada és una potent autoaplicació (veure [\[.323\]](#) de ...)

- i finalment, fa poc s'acaba de descobrir que tot lo anterior no és gens potent, que lo important són els "processos", que és el que ara mateix està de moda. I ¿què són els "processos"?, doncs ja ho hem dit, !el que representem amb procediments, amb mètodes!, tot allò del nivell 4 que els nens inicien als 10 anys.

El que un nen assoleix en 10 anys, els adults experts en informàtica han trigat 30 anys, tota una generació sencera.

Cal recordar també que les dades d'un "Banc de dades" només són els components de la informació, que és el que finalment interessa. Sabem que "informació" ⇒ "dades" ("informació **implica** dades", o el seu invers equivalent, "les dades són una **condició per a l'existència** d'informació", veure [312] i [31A]).

La civilització va fer el mateix, però en lloc d'anys, a ritme de mils d'anys:

- Primer l'escriptura jeroglífica associada als conceptes sensitius (veure [2161]);
- Després l'estrabòtica i arbitrada escriptura alfabètica, perquè amb jeroglífics no es poden representar els conceptes compostos/ virtuals (veure [2162]);
- Més tard el verb (el relacionador, l'acció fenomenològica) i les sintaxis, un plagi dels fenòmens i dels coneixements (veure [31]);
- Finalment, algunes persones –però només a estones– percebeixen i exerceixen el mètode (veure [32]).

Un "problema" té una estructura fenomenològica, heurística (veure [31A]). Hi ha un estat inicial, que "no sabem" alguna cosa, i primer hem de tenir clar "¿què volem resoldre?" Després, un estat final "¿a on volem arribar?" I finalment ens manca el procediment metodològic, una manera de fer que ens porti eficientment de l'estat inicial de desorientació a l'estat final del resultat reeixit.

Esperant que el lector ja estigui ansiós –d'això es tractava en part– ara és el moment de concretar la solució. Els ajuts dels programes només es podran resoldre:

- a suport d'una eina que permeti representar "mètodes" (estrictament parlant, "elements metodològics", com "procediments", "tècniques", "maneres de fer", ...);
- i que a la vegada aquest elements metodològics es puguin descomposar en els seus components més elementals (en els coneixements, en les seves relacions i en els seus conceptes components [313]) per a poder accedir/ trobar aquesta "solució" per poc que sabem alguna cosa parcial del problema.

EL SISTEMA CONCEPTUAL, UNA VEGADA MÉS

A aquesta eina se li diu "Sistema conceptual (intrínsec i exacta)". Així doncs cal substituir els "Menús desplegable" per un petit subconjunt del "Sistema conceptual". Un subconjunt immers en el sistema conceptual, escollit "ad hoc" per a cada cas específic, per a cada cas de programa informàtic.